

مکتبہ علمیہ اسلامیہ

۱۸ نجی سنہ

سنہ ۱۳۱۶

جزء، عدد : ۷۸

غامبتانک بسمارق حقندہ کی فیکری

يگرى سنه مقدم بارس مشهر عمومى سندن طولايى اوزون بىر مدت « سن - بابل »
 هواىى تنفس ايلديگىم زمان منشى شىر غۇستاواراش ايله زوجه سىنك توصيه نامه سى
 و بىم مشهور آميرال ژورين دۇلاغىر دويئر ايله اولان مناسباتىم (۱۸۷۷ - ۱۸۹۱)
 قدر مسائل بحريه و تاريخ حربىه دائر اخبارات متباديه ده بولغىش ايدىك) سايه سىندى
 بر چوق مشاهير ايله معارفه پيدا ايلدىم : ويقتور هۇغو ، ارنست رىنان ، ارنست
 لىغۇو ، هازى مارتىن (اقادىمى اعضا سىندن) ، ويقتور تىسكو ، لۇئى بلان ،
 فردينان دۇلەسپس ، برنس لۇبوميرسكى (« چارك امريله » اثرىك مۇلى) ، -
 لىئون غامستا .

توصیه ایدیلان ذوات می‌انند برده جنرال بولشورودی که اسمی له‌برون، له‌بون، له‌بلوا، له‌باگی بر نامه مشابه ایدیسده مع التأسف حافظه‌مک بو خصوصده بگا بخش معاونت ایلدیگی اعترافه مجبورم : « قره طاغ و قره طاغلیسر »
Le Monténégro et les Monténégiens عنوانی اثرم حقنده «مه‌موریال دیپلوماتیق»
ده نشر اولنان بر مقاله‌م نظر دقتی جلب ایددیگی جهته اسمی اولجه بیلورایدی.
بو سببله در که کتبخانه‌سنی بر جوق التفات مدهانه کارانه ایله بگا ارا نه ایلشوردی .
نوازش والتفاتی حقیقه ساحرانه دینه‌بیله‌جک بر درجده ایدی . نتیجه ملاقاتده
فرداسی گون طعمه دعوت ایدرک بر تبسم معنیدار و ظریفانه ایله بی دوچار حیرت
(سؤز پرز) ایده‌جگنی ایما ایلدی .

یوم مقررده دعوتہ اجابت ایلدیگم زمان بنی ایکی ذاته تقدیم ایلدی که بری ده بؤته بر آوققات، دیگرى فرانسه نك سابق دىقتاتوری له نون غامبتا ایدی .
هر نه قدر غامبتانك چهره سى بگا رسملرندن معلوم ایدیسسه ده آنلره نسبتہ کندیسى بک اختیار کوروندیگی جهتله طانیه مامش ایدم .

جنرال بنی « قره طاغلی » دیه تقدیم ایتدیگی ایچون ایجه بر حیرتی داعی اولدی ايسه ده — فرانسه نك بگا فصل بر تأثیر اجرا ایلدیگی سؤالنه جواباً — بر صفوت کامله ايله دیدم که : فرانسه یی واهاليسنى بالذات اوگرنکدن صگرم بنم آلمان تربیه سى نتیجه سى اولدوق ویردیگم بر جوق ایلک حکملری تعدیل ایلدم . غامبتا : « وای سز پروسه لیلر ايله حسیات متقابلہ تعاطیسندہ (Sympathiser) بولنیورسکز ! » دیه آلداندىغنى علناً ایما ایتک اوزره صاحب خانیه بر نظر استفهامکارانه عطف ایلدی .

بن جوابه شتاب ایدرک دیپلوماتجه سنه دیدم که : « بن عادلانه اعطای حکم ایديورم . بؤ جهتله درکه هر ملتک خصائل مرغوبه سنه حیرت ایدر و فناخویرلری تقبیح ایلرم . بؤیله یایمیان یا شائبه طر فداریدن آزاده دگلدیر و یا خودکه بر متعصبدیر . آلمانلر بر طاقم خصائل مقبوله یه مالکدرلر که اق جهتله فرانسه لرندن ممتازدرلر . بونک کبی فرانسه لرده بر جوق خصائل مستحسنه یه صاحبدرلر که آنلری آلمانلرده آرامق بک یهوده در . میدانده اسباب ملجیه اولقسزین ایکی بیوک ملتک یکدیگرک خصم جانی اولمق اوزره متقابلاً واقع اولان نفرت وعداوتلرینه تأسف ایدرم . »

غامبتا بر خنده اشمنزاز کارانه و متفرانه ايله : « اسباب ملجیه اولقسزینغی؟! الساس لوران اغتصابی نه در ؟ » دیدی .

« اقسه لانس ، بؤ مملکتلرک و قتیله آلمان اولدقلرینه نظر دقتکزی جلب ایتک ایسته دیگمدن بنی معذور طوتکزر »

« و قتیله ! فقط بر خیلی زماندن بری و شمعدی فرانسه لرلر . استرازبورغ ايله مجده بولندیکز ؟ سزه نه کبی بر تأثیر اجرا ایلدیلر ؟ »

« طوقرىسىنى سۆيلىك لازىم گەيسە : استرازبورغ سوقاقلرنىدە بىرتك فرانسىزجە كەلە ايشىتىمىد - مېچدە ھەر خالەدە بىر پارچە زىيادە . »

دەنۇتە (يەنى مېغوث) عاجلانە جوابە شتاب ايله ديدى كە : « زوجەم استراز-بورغلەيدىر . استرازبورغك بىر فرانسىز شەھرى اولدىغىنى سىزە اثبات ايدەبىلىر . »
« فقط استرازبورغدە بىن آلمان لسانىدن بشقە بىر شى استماع ايتىدىگە سىزى تايىن ايدەبىلىرم . »

اويلە ايسە سىز مەھاجرلر ك قونوشدىقلىرىنى استماع ايتىشسىكۇز ؛ بىرلىر فرانسىزجە تىكلەم ايدىرلر ! ياخود احتمالكە آلمان مظلۇم و اعتسافاتى شەدى اويلە بىر درجەيە واصل اولش كە، ھىچ بىر كىمىسە سوقاقدە فرانسىزجە تىكلەمە جەسارت ايدەبىيور ! »

تواضعدن طولايى كەندى فەكرىمى محافظە ايله روش مباحثەنى بشقە بىر جەريە سوق ايلەگە باشلايدىغ زمان جنرال مېتسماھە سوزە آغاز ايدىر ك ديدى كە :

« استرازبورغى بىز ك يەقىندە استىرداد ايدەجگۇز ، اۆزىمان موسيو غۇبچەويچ استرازبورغلەيلر ك نىل بىر فەكردە اولدىقلىرىنە مۇطئىن اولەبىلىر . »
متەئىرانە « جنرال افەندى ! يەقىندە بىر مەسارەنك وقوع احتمالى تەخمىنىمى ايدىيورسىكۇز ؟ » ديدىم .

صاحب خانە غامبئايە بىر نەظر عارفانە و مەنىدارانە عطف ايلدى ، فقط اوقۇقات ديدى كە :
« بىز السانس لورنى حىرەسىزدە استىرداد ايدەبىيلورۇز ! »
متەئىرانە « نىل ؟ » ديدىم .

دەنۇتە « بىر وسىيالەر اوقۇملىكتلر ايله ابو بىر نەتىجە استىحصال ايدەمەيدىلر ؛ ائىدىلورندە بىك زىيادە آلداندىلر ؛ بوندن بشقە اساساً آلمانىا صنایى ممالك ملحقەنك اعادەسىنى استىزام ايتىمكەدەر ، چونكە الساسلىلر ك صنایەدەكى مسابقلەر ايله آلمان صنایى خراب و محو اولمىقدەدر . »

بۇيلە بىر فەكر بىم ايجۇن بىگى ايدى ، چونكە اۆزىمانە قەدر بوگۇ دائىر بىر شى ايشىتىمەش ايدىم ؛ بونىكلە بىر بىر بىگۇ بىر پارچە كولىچ گەلدى ، بونك ايجۇن مېتسماھە غامبئايە توجە ايلدىگە زمان مەشار ايلەدە مېتسماھە ديدى كە :

«امپراطور ویلهلم بش میلیار فرانق دها ویرایسهک احتمالکه او ایالتی بزه صلحا اعاده ایلر .»

جواباً «بو فکر فسا دکل . قوّه دن فعله اخراجی فائده دن حالی دکلدر : اؤل امرده اورقیا فرانقفورت معاهده سندن بری اوزرینه تضییق ایتمکده بولنان «آلپ» دن خلاص اؤلور و ترک تسلیحات عمومیه به مباشرت اولنه بیلور؛ اعطا ایدیلان بش میلیار فرانق آلمانیا ایچون، اهاالیسی آلمان نسلندن اؤلده قلمی حالده کندیلمیخی فرانسه حس ایدن و رایخشتاغده دشمن حکومت نظریله باقیلان بریالتدن هر حالده دها زیاده نافع اؤلور؛ و اگر آرزوی مشتاقانه سی تطمین ایده بیلورسه فرانسه دها بش میلیار فرانق اعطا ایده بیله جک قدر زنکیندر . فقط هر حالده آلمانیا الساس لورنک اعاده سنه، باطله استحکاماتک هدم و تخریبی و یکیدن اصلاً انشا ایدلمیه جگی شرطی بی شبهه تردیف ایلر» دیدم .

غایتاً متبسمانه : «احتمالکه بو فکر فسا اقلانر . فقط ظن ایدرم که الساس لورنی بز روسیه ایله اتفاق ایدرک سسلان قوتی ایله استرداد ایده بیلرلر . ۱۸۷۰ سنه سی اسلاو قومنک فرانسه ایچون اؤلده بیله جک قیمتی بز پک آز تقدیر ایلک خطا سنده بولندق . فقط بو خطا اوقن سکر سنه مملکت مزده حکمفرما اؤلهرق عاقبت مصائب و فلاکتی موجب اقلان شارلوتانه ائددر .» شمعی حرارتلنهرک سابق دیق تاتور متغیظانه دیوردی که :

«ناپولیونک بولتیقه سی بدایتدن اعتباراً بر سلسله عظمای بلاهت ایدی ! ترکیا سببیه (۱) رقیبمز اقلان انگلتره ایله اتفاق ایتمی پک صاچه ایدی . ایشته بو اتفاق بلاسی اؤلهرق روسیه ایله بالقان حکومتک نفرت و انتقامی اوزیمزه دعوت ایلدک؛ ایستالیانک استقلال کی، اوده قوتی بر قومشو اؤلهرق میدانه چیقدی؛ آندن صکره مکسیقا سرگذشتی که، بوده آمریقاد کی اعتبار مزی ازاله و اورق باده جسارت مزی کسر ایتمکده ایدی؛ عاقبت کلیسا حکومتیه (۲) معاونت ایتمی ایستالیا ایله اتحاد مزه حائل

(۱) قریم سفرندن طولانی .

(۲) باباناک حکومتی .

اۆلدى . بوجهته دركه آلمانیا ایله اولان مصادماتمزدە يالکیز قالدق ، حكومات سائرە فلاکتىزى شاطرانە تماشا ایليورایدی .

« يگرمى بش سنه اۆل ناپوليون انگلترهيه، آتش ايچندن كستانه چيقارمغه بدل روسيه ایله مشترک بشقه يوله حرکت ایلش اولسه ایدی؛ حال شمدي بسبتون بشقه بررنك كسب ایدردی ! »

بۇ صروده جنوال سوزه آغاز ایدرك ۱۸۶۲ سنهسى جزوی بر زمان ايچون دونماتر انگلتره دونماسنه فائق بولنديني صروده آتی غيرمضر بر حاله ادخال فرصتی فوت ایلسه ايدك (۱) « دیدی .

غامبتا خفيفجه « بۇهرحاله برضرر ويرمزايدی « ديهرك سوزينه دوام ایلدی :
« وقتيله موسيو فون بسمارق برای استرحام بياريججه گلدی . اگر ناپوليون صوڭ درجده باقل (Excessivement bête) اولسه ایدی روسيه نك ضرورتندن فوئدعديده استحصال ايدمیلوردك . فقط بسمارق ایله غولتس ایمپراطور ناپوليونك بلاهتندن استفاده ایدرك بلامشكلات آڭا غلبه چالديلر . موسيو فون بسمارقك بیؤمكلگنه بالذات ناپوليون سبب اۆلدى . »

بياريچ فقرهسى بجه مجهول اۆلديني جهته بر پارچه ايضاحات اعطاسنی رجا ایلديگمدن، غامبتا بروجه آتی افادانده بولندی : (۲)

۱۸۶۲ سنهسى موسيو فون بسمارق اساساً كندی پلاتنی قوهدن فعله چيقارمق ايچون بياريجده ناپوليونك رضا ومعاونتی استحصال مقصديله ديور ایدیكه، اگر ناپوليون حكومات سائرە نك زياننه اۆلهرق پروسيه نك بیؤمسنه و اوستريايه فائق بر

(۱) بو افاده وقتيله فرانسه انگلیز مرمراتی ایله داینه ميه جك دوت زرهلی فرقتينه مالک بولنديني حاله انگلتره نك سهولته غرق ایديله ییلور يالکیز دوت قطعه نصف زرهلی فرقتينه مالک بولغسندن نشأت اتمکده در .

(۲) آرمدن بو قدر سنه کچدکدن صکره غامبتانك افاداتنی عیناً کندی کلانی ایله بشکرار ادا ایتك طبیعی ممکن اوله ماز، فقط فکرینی تمامی تمامنه اعاده ایلوروم . يالکیز سلسله افاداتنی صرمله بیان ایلديگمی تأمین ایدم، احتمالكه بعض تقدیم وتأخیر وقوع بولمشر .

حاله گلشنه یاردم ایدرسه پروسیه دخی بالذات بلجیقانك، لوکسمبورغك، فرانسه
اسویجرمسینك فرانسیه الحاقه مخالفت دكل بالعكس معاونتده بولنور.

« ناپولیون اگر پروسیه فضله اقله رق رن ایالتی بگا ترك ایدر و مایانس ایله
برابر هس رتی la Hesse Rhénane و فالچی Palatinat الحاق ایتمک مساعده ایدرسه
رضا کوستره جگنی بیان ایلر.

« بسمارق بن بوگا بالذات ممانعت ایتمک ایسته ماما، بنم حکمدارم (قرال ویلهلم)
پروسیا ایالتدن بر قاریش یر ترك ایتمک راضی اولماز جوابنده بولنور.

« ناپولیون قناعتسز لکندن طولای بسمارقی سوزی ایله یقالایه مدیقندن، معاملات

۱۸۶۳ سنه سنه قدر امتداد ایلرکه اوصرده، بسمارقده رئیس وکلا اولور.

« حتی شیلزویق حربندن جزوی زمان اول ناپولیون اگر نصف رن
ایالتدن واز کچمش اولسه ایدی بلجیقایی، لوکسمبورغی، فرانسه اسویجرمسینی
الحاقه موفق اوله بیلورایدی.

« شیلزویق حربندن صکره عاقبت ناپولیون کنديسنه تکلیف ایدی لان ممالک ایله
قناعته راضی اوله بیلدی. فقط بؤدفعه بسمارق، حربدن طولای حال و موقع بستیون
تبدیل ایتدیگی جهته پروسیه آلمانیا اراضیسنك فرانسیه الحاقه رضا کوسترمه
جسارت ایده مز. اگر ناپولیون بلجیقا، فرانسه اسویجرمسی، لوکسمبورغ ایله
اکنفا ایدرایسه، پروسیه نك تمایلاتنه معاونت اینك شرطیله، پروسیا دخی ممالک
مجموعه نك فرانسیه الحاقه مخالفتده بولنمیه جگنی بیان ایلر.

« ناپولیون بؤدفعه دخی يك مهارتسز لک کوستره رك قبول ایتمیوب تکلیفی
باویرا فالچنه قدر توسیع ایدر و خصوصیه ۱۸۶۶ حربی اوزرینه بوگا قویا
امیدوار ایدی.

« ناپولیون (بهنه دتی) (۱) بی براؤلتیماتوم ایله نیقو لیبورغه گوندره رك بیطارفلنی
محافظه ایتمسه مقابل هیچ اولمز سه بلجیقانك، فرانسه اسویجرمسینك، لوکسمبورغك
الحاقنی طلب ایدیور و عکس تقدیرده سفر برلك ایله تهدید ایلدور ایدی. قونت

بېمارق موسيو فون غولتس طرفندن بۇخېرى آلور آلماز آوستريانك تېھسەنە دۆشەرك
عقدە صالحە ايلدى .

» بېنەدېتى نېقولسبورغە واصل اولديغى زىمان بېمارق مېسزېيانە معاھدە ضلھيەنى
اۋزادەرق آلمانىا مازى مېتفەسەندىن اولان لۇكسېبورغك فرانسىيە الحاقى مېمكى
اۋلەمز ديوردى . ناپوليون پىرغىب اۋلەرق سىفر بىرلىكى امرا ايتىك ايسەتەدى
ايسەدە مارشال نيل: اردۇنك حاضىر اولديغى و ايمپراطورك فنا اويونە قارشى ايو
چېرە كوسترمىنى بيان ايلدى .

» ناپوليون فرانسىيە بىر حصە چىقارمق ايجون عاقبت بلجىقا ايله فرانسىە
اسويچىرەسە راضى اولديغى و عكس تەقدىردە آوستىريا و حكومات جنوبيە ايله مېتھدا
پروسىە اۋزىسە هېوم ايدرك ۱۸۶۴ و ۱۸۶۶ سىفرلەندە اقتطاف ايلديكى ئىمرانى
كاملا الدن آله جىغى معرض تەيدىدە بيان ايلوردى .

» يازىدەكى پروسىيە سىفىرى موسيو فون غولتس طرفندن درحال خېردار
ايلديكى جەتله قونت بېمارق بۇضىرە تەيدىدە تەقدىم ايتىك ايجون فرانسىيە قارشى
بىر حرب حالندە، پروسىا قىرالنك امىرى آلتەندە مېتھدا حركت ايتىك اۋزىرە سىرىعا
آلمانىا حكومات جنوبيەسى ايله بىر ماقولە عسكىرىە عقد ايلدى .

» يىگى اۋلتىماوم گلدېگى زىمان قونت بېمارق ماقولە عسكىرىيەنى ارانە ايدرك
فرانسىە اسويچىرەسىنك الحاقى مېمكى اۋلەمىە جىغى بيان و فقط بلجىقانك فرانسىيە
ضمىمە ايدىلسەنە ممانەتدە بولمىيە جىغى درمىان ايلدى .

» بونلرك كاقەسەندىن قىطع اميد ايلدىكەن سىكرە ناپوليون بلجىقانك انضمامىنى
تسويە ايتىك اۋزىرە بېنەدېتىنى قونت بېمارقە اعزام ايلدى .

» بېنەدېتى بۇخصوصەدىكى مەسۋدەنى خىطەستى ايله مېرر اولديغى حالدە بېمارقە
اعطا ايتىك احتياطسىز لغندە بولنديغىدن، بېمارق بۇ كاغدى حكەمدارىسە ارانە و ايتىضاح
ايدرك رايىنى استىحصال ايتىك ايجون اخذ ايدر .

» فقط قونت بېمارق الە سېكىن بۇ وثىقە قىمىندارى جىرال مانىۋېفەلە تودىع ايدرك
خصوصى ترن ايله پىرسبورغە اعزام ايدوب چارە ارانە ايدر لىكە مېشارالېك بونكا

زیاده سیله جانی صقیلور ا و ب و وجهله پروسیه بی آرقه طرفدن تأمیننه موفق اولور.
« روسیه نك معاونتدن امیج بولندیغی ایچون قونت بسمارق ماسکدسینی
فرلاته رق بلجیقانك الحاقی تكلیفی بی پروا بنه دتی به رد ایلر.

« ناپولیون حدتدن کویورمگه باشلابوردی، تختك حال قزلزده بولمخسندن
طولانی بر موفقیت استحصال ایلک آرزوسنده بولنیوردی؛ فنك قرالی ویله لم،
متره سی مادام موزار، یگی الماسلره هوسکار بولندیغندن، کندیسى آچه خصوصنده
بك ضرورته بولنیوردی. آنك ایچون مشارالیه دن لوكسمبورغی مایعه ایتك املنده
بولندی. حقیقت حالده فنك قرالی اوقن میلیون فراقه بدل لوكسمبورغی ناپولیونه
صافقه آماده ایدی؛ فقط قونت بسمارق بۇ خبری استماع ایدرایتمز، هاغ شهرنده کی
سفیری وساطتیه فنك قرالنه بیان ایلرکه: اگر ناپولیون لوكسمبورغی آله حق
اولورسه پروسیه دخی لیجورغی تملك ایلجه جکدر فقط بۇ خصوصده ۱۰
میلون ویرمکسزین!

« فنك قرالی ویله لم دوچارخوف اوله رق مسئله فروختدن صرف نظر ایلر.
« هر درلو آمانه بۇ وجهله سدمناعت چکیلدیگندن طولانی غضبناك اولان
ناپولیون عقدم مشکلات عظمایى ضربه سیف ایله قطعه قرار ویردیگندن اردونك
سفر برلكنی امر ایلدی. بوندن خبردار اولان موسیو فون غولتس کجه یاریسی
(سن قلو) سراینه کیدرک ناپولیونی اویقودن قالدیرتدقدن صکره اویله وعدلرله اوقشار
اغفال ایلرکه مشارالیه هیئت وکلاسی ایله مشاوریه حاجت کورمکسزین «مونیتور»
مطبعه سنه کوندردرک سفر برلك امرینك طبع ایدلمش نسخهلرینی فسخ وابطال
ایتدیرر. فرداسی کونی رییس وکلا مونیتوری اله آله رق سفر برلك امرینه دار
بر شی کورده مدیگنندن ناشی دوچار استغراب اولور!

« پروسیه سفیرینك بۇ موفقیتی حربك ۱۸۶۳ سنه سنده وقوعنی منع ایلدی که
طالع مظفریت بزم ایچون هر حالده دهها مساعد ایدی، بونی متعاقب لوكسمبورغ
مسئله سی لوندره قونفرانسی ایله حل ایلدی.

« بۇ آندن اعتباراً ناپولیون تسلیحاتنه دوام ایلدی، عاقبت مارشال (لوتوف)

ايەلە وکلاسىدن اوليويىيە و غرامون تېسەدن طرناغە قىدر مسلح و آمادە اولدۇقلىرىنى بيان ايلدىلار .

« حقيقت خالە ھەرشى نقصان ايدى ، متباقيسىنى ايسە بىليورسكۇز .
جواباً ديدىمكە : » بۇ موادك كاقەسى نىم ايجون يىكى . فقط بونلر ك كاقەسىنىك قونت بىمارقك مھارت سياسىيەسەنە بر وثيقە شەشە اولديغىنى اعترافە مېجورم .
غامبەتتا مائىيانە « ھەم ، اوت ! ھەم خىر ! فقط شوراسىنى نىسيان ايتاملىسكۇزكە بىمارق صوڭ درجەدە بر طالە مظهر اولدى و خىسەنك ھەققى كىندىسەنە فوق العادە ياردەم ايتدى .

مع مافىە آجىق سويلك لازم گلورسە « ذات عاليكۇز ك بياناتىدن دخى بىمارقك ذكاسى تظاھر ايتىمكەدە بولنديغىنى سىزدە تصديقه مېجورسكۇز . نە عاقلانە بر صورتدە ناپوليوني دائماً قناعت ايتامگە سوق ايلشدر ! پروسيەنك تدايىر متقابلەنى اخذ و اكمال ايدىنچە قىدر مشارالەيى فصل توقىفە موفىق اوليشى و حال و موقع حسابنە اويمديغى زمان ھكىمدارىنى كىندىسەنە فصل ماھرانە سىپىر اتخاذا ايلديگى ذكاسەنە برھان - جليدر » ديدىم .

جنرال كولەرك « طبق بر اسپانيا آتلىسنىك آرقەسندە گېي » ديدى .
غامبەتتا باشنى صاللايەرق دېور ايدىكە :

« ظن ايدىمكە پك مبالغە ايدىليور . واقعا تصادف موفقيات عظمایە ناايتىنى تسهيل ايلدى ، عموم متخيرانە پيش بايندە غبار آلود اولدۇق بوليور . فقط بدايتىدن اعتباراً بىمارقك (پلانى) نك ناپوليوني بۇيۇلدە اغفال ايتىمكەدن عبارت اولديغىنە اعتقاد ايدىورسەكۇز امينمكە پك ياڭليورسكۇز . بن بالذات قطعياً مطمئنمكە ۱۸۶۲ سەھسى بىمارقك بلچىقايى ، فرانسە اسويجورسنى ، لوکسبۇرغى ناپوليونە تىكليف ايلسى پك جەدى ايدى ؛ حتى ناپوليون آلمانىيى آوسىترىا اتخاندن چىقارەرق ھكىومات - شىمالىيە پروسيەدە ربطە رضا گوسترمش اولسە ايدى ، احوال و خيمەدە ، باويرافالچى مستشنا اولق اوزرە ھىر تىنى دخى اعطايمە موافقت ايدرايدى . بوندىن بشقە بىمارقك بدايتىدن اعتباراً آلمانىا اتخادىنى وجودە كتورمگە ساعى اولديغىنە اعتقاد ايدىرسەكۇز

ینه یا کلورسکزر . بونلرک کافه سی تدریجاً یکدیگری ولی ایلدی . بسمارق هرشیدن
اول بر پروسیه لی (حتی بؤ کونده اویله در) ایدی ، آلمانلی ایکنجی درجه یه
قالور . ۱۸۷۰ سنه سنه قدر کافه تمامایلاق ، آلمان حکومات صغیره سینک زیانسه اقله رق ،
پروسیه نی بیولوب صاحب قدرت و مکنت ایلکه مصروف ایدی . اول امرده
ناپولیونک پک عامیانه بر صورتده حرب ایله تهدیداتی ، پروسیه نك آلمانیا افکار ملیه
و تهجاستدن استفاده ایده یلسنه خادم بر طرزده ، مسئله یه بر رنک ملیت ویردی
واحوال و مناسباتک بؤ یۆلده جریانی مؤخرأ بسمارق بیوک آلمان اتحادی فکرینه
سوق ایلدی . فقط شوراسی ده شایان تذکاردرکه ، بؤ اویونی اویله بر مهارت و نظرافله
اجرا ایلدی که ، بؤ کونکی کونده پروسیه لی اقلیان آلمانلر دشمن اساسیلرینی بسبتون
نسیان ایدرک بر بیوک آلمانلق شهر آیینی اجرا ایلدورلرکه اعظمی اقله رق بن بوکا
بر بیوک پروسیه لی دیه بیالورم . »

« فقط هنکام سمعادتده اعتدال عاقلانه نی محافظه نك دقیق بر صنعت اقلدیغنی
و بؤ نك ایفاسنه هر مظفرک موفق اقله میه جغنی ظن ایدرم که اقسه لانسده اعترافه
مجبوردر . »

غامبتا جواباً : « بؤ خصوصده ده سنرک ایله هم افکار اقله مام . کنندیسینک
موضوع بحث اقلان اعتدالی استحصال ایدیلائی غائب ایتمک خوفندن بشقه برشی
دگلدر . برقاج سنه اول دور تجمعمز هنکامنده بلا سبب اوزریمزه هجوم ایدرک
بزی محو ایتمک ایسته دیگی زمان پرنس غورچاقوف قولندن یقالامغه مجبور اقلش
ایدی . شمعی اؤ ، اؤن ایکی سنه اول بونک قلبه بر ضربه شدیدده صاپلاملی ایدی که ،
آوستریایه کمال تهالکله صاریلور ، روسیه دن تیرمه یور ، زیر روسیه بزم ایله اتفاق
ایده جک اقلورسه ضایع اقله جغنی بیلیور . »

« فرانسه جمهوریت اقله رق قالدقجه بؤیله بر اتفاقک وقوعی اقسه لانس ممکن
عد ایدیورمی ؟ »

« نه دن ممکن اقلماسون ؟ فوائد متساویه جمع اضدادی بیله انتاج ایلور . یالکز

چىنكىك اولان جەھىتى، بۇ اتفاق بىزىم آرزو ايتمەن ايله دىگىل روسىيەنىڭ اظهارمىل
ايتمىسىلە موقەمكىمكەنە گەجىكىدەر، يعنى بىزىم تامامەن روسىيە تايە بولمەنە جەزى .
« حىربىيەستىقلىك نەسىل بىر نەتىجە اعطا ايدەجىكەنە دائىر ذاتىيلىرى نەفكرە
بولمىورسىكىز ؟ »

« بۇ نەتىجە ايتالىيانك وضعىتى تايە بولمىور . روسىيە ايله فرانسە بىر طرفدە،
آلمانىا ايله آوستىريا دىگەر طرفدە اولق اوزرە كەفەترازو حالەموانىتە بولمىقەدەر؛
ايتالىيانك طرفىنىدىن ھەر ھانگىسىنى انتخاب ايدەجىك اولورسىە اق طرف آغىر
باصاجقىدەر . »

« اكر يالىكز اولەرق فرانسە ايله آلمانىا مصادمەيە مجبور اولورسىە ؟ »

« جەلە احتمالاتە قارشى بۇ وقوع بولمىەجىقىدەر . »

« شايد وقوع بولورسىە ؟ »

غامبتا بىر مەدت سىكوت ايتىدىگەندىن جىرال سوزە باشلادى : « بىزىم اردۇمن
بۇ صوڭ يىدى سەنەدىن بىر يىك زىيادە ترقى ايتىدى . حتى بۇ كۈنكى كۈن آلمانىيا
ايچون قىرەبىلەجىك يىك چىتىن بىر جوزى ھىكمەندەدەر . لىكىن بىزىم تشىكىلاتىمىز كەتەم
بولمىسى بىر يىدى سەنەيە دىھا مىحتاجىدەر، آندىن سىكرە آلمانىا ايله بۇى اقچە بىلەجىمىزى
ظەن ايدىرم . »

غامبتا « آلمان اردۇسى نەقدەر بۆزۈلدى (دەرۋەرە) ايسە بىزىم اردۇمن اق قدر
دوزلدى (دەرۋەرە) دىدى .

بىن مەتجىبانە يوزىنە باقىوردىم .

« اقسەلانس نەفكرە بولمىور ؟ »

غامبتا مەفكرانە تەبىئىي ايدىوردى .

« بىن آلمانىا اردۇسىنىڭكىدە، فرانسە اردۇسىنىڭكىدە احوالى مەتەدىيەتەقىب ايدىورم .
مەغلۇبىيەتتىن طولايى خەسەمزدىن يىك چوق شى اقكرەنەرك كەندىمىزى كۈندىن كۈنە
اكەل ايدىورمىز . آلمانلار دەرە ايسە بالەكس اشكال واوزاع خارجىيە، يعنى كىسكىن بىر تەلىمە
اھمىيەت وىرىلەرك فېكر خەسەمىدە اھمال ايدىلىيور . بىيوك فرەدرىقكە وفاتىنىدىن

صکړه پروسیه اردووسی نصل فرودریق مکتبک تعلیمارینه ، اوضاع خارجیہ سنہ
 اہمیت ویرہ زک هیکل کبی یرلرنده قالدیلر و آنلره نصل بر (اییه نا) احضارایده بیلدک
 ایسه آلمانیا اردووسی شمعی ده بر (اییه نا) یه طوقری حرکت ایتمکده بولنیور . آنلره
 خدمات دقیقه اجرا ایستیریلیور ، فقط فکر گوندن کونه محو اولیور . عاقبت بر آن
 گلہ جک که ، آلمانیا اردووسی برماکنه حالنه منقلب اوله جق و بر مولنکنک یداداره
 و بهارتی اولدقچه صورت منتظمه ده ایشله میه جکدر ، عین زمانده بزم اردو من افکار
 جدیده ایله زنده اولدیفی حالده (شازی) کبی بر استاد سوق الجیشک اداره سی آلتده
 اوله رق . خصمک بزى پک آشانی تقدیر ایده جکندن صرف نظر ایلدیگی تقدیرده
 بیلہ ، احراز تفوق ایلیه جگز .

غامبتانک بۇ مطالعات غریبه سی ده بنی حیرته القا ایلدی . خصوصیلہ هر ایکی
 طرف اردو سنک ده مانوره اجرا ایلدیگی تماشا ایستدیگم و عسکر اولدیغ ایچون
 — فکر محه کسکین تعلیم خصوصنده بر پارچه مبالغه ایلمکله برابر پ آلمان اردو سی
 قطعاً ترجیح ایتمکده ییم . مع مافیہ حسب التواضع کندی فکری می بیان ایتمیه رک
 اختیار سکوت ایلدیم . فقط غامبتا کبی ناقابل غلبه بر طبع آشنا که مالک اولان انسانه
 بۇ یۆلده کی فکری توافقی ایدیور .

بۇ ناخوش مناقشاتی ده ا زیاده تمدید ایتمک ایسته مدیگمن اختیار سکوت ایله
 غامبتا کبی بر بیوک آدمک « بیوکلی طوقری سی ناقابل اعتراضدر » خصمی حقنده
 بیطرفانه وعادلانه اعطای حکمه موفق اوله مامسنک کندی سی ایچون نه قدر عیب
 اولدیغی دوشوندیم .

آلمانجه دن مترجمی :

محمد رشدی

